

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 6 april 1934 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning av framställning av fullmäktige i riksgäldskontoret om befrielse för en tjänsteman i riksgäldskontoret att ersätta ett antal förkomna premieobligationer.

I en till bankoutskottet avlåten, den 15 februari 1934 dagtecknad skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret hemställt, att utskottet ville hos riksdagen utverka befrielse för kontorsskrivaren i riksgäldskontoret Margareta Ahlberg att ersätta en för riksgäldskontoret i samband med utbyte av premieobligationer uppkommen förlust å 1 450 kronor.

Till stöd för denna framställning hava fullmäktige anfört följande:

»Jämlikt beslut av fullmäktige i riksgäldskontoret ägde innehavare av svenska statens premieobligationer av år 1923 att under tiden 18 september — 18 oktober 1933 utbyta sådana obligationer mot obligationer av svenska statens premieobligationslån av år 1933. Med hänsyn till den starka tillströmningen av personer, som önskade verkställa dylikt utbyte, voro under en del av utbytestiden i riksgäldskontoret anordnade två särskilda expeditioner för utbyte, varigenom utbyte kunde ske i tre expeditioner, nämligen dels hos kassören, dels ock i endera av de båda nyssnämnda för ändamålet inrättade särskilda expeditionerna. Av dessa förestods den ena av kontorsskrivaren Margareta Ahlberg enligt erhållet uppdrag.

I en den 19 september 1933 till fullmäktige ingiven skrivelse anmälde kontorsskrivaren Ahlberg, att vid utbyte föregående dag en post å 35 st. obligationer av år 1933 på obekant sätt förkommit, under det att samtidigt en post å 6 st. premieobligationer av år 1933 icke uttagits av den, som varit därtill berättigad. Av en förberedande undersökning, som på föranstaltande av deputerade omedelbart verkställdes, syntes framgå, att genom förväxling, av två vid utbytet använda kontrollnummerlappar 86 och 87 berörda post å 35 obligationer blivit utlämnad till innehavaren av kontrollnummerlappen 87, som för utbyte inlämnat 6 obligationer. På begäran av kontorsskrivaren Ahlberg har sedermera efter framställning av riksgäldskontoret utredning i ärendet verkställts av Stockholms kriminalpolis. Därvid har icke kunnat utrönas vem som oriktigt utbekommit de 35 obligationerna. Redogörelse för utredningen lämnas i härvid i styrkt avskrift fogade polisrapport.¹ Vidare infördes den 20 september 1933 i ett antal tidningar kungörelse med anmodan till innehavaren av kontrollnummerlappen 87 att i och för rättande av begånget misstag sätta sig i förbindelse med riksgäldskontorets kassaexpedition, men har icke någon i anledning därav låtit sig avhöra.

Sedermera har kontorsskrivaren Ahlberg till fullmäktige ingivit en skrift, innefattande redogörelse för de närmare omständigheterna vid obligationernas försvinnande. En styrkt avskrift av berörda skrift överlämnas jämväl.¹

¹ Här utesluten.

Av den i ärendet verkställda utredningen framgår, att kontorsskrivaren Ahlberg gjort sig skyldig till en försummelse, då hon utlämnat ifrågavarande post å 35 obligationer utan att därvid tillse, att angivna kontrollnummerlapp 86 till henne återställdes. Denna försummelse torde emellertid hava sin förklaring i att hon blivit distraherad på grund av de vid tillfället föreliggande omständigheterna. I expeditionslokalen rådde nämligen stark trängsel, vilket medförde forcering av expeditionsarbetet. Därjämte måste de expedierande även ägna tid åt lämnande av allehanda av den besökande allmänheten begärda upplysningar. Beaktas bör vidare, att, därest vid obligationspostens försvinnande tillgått så som kontorsskrivaren Ahlberg uppgivit, ett tillgrepp blivit förövat eller, om obligationsposten av förbiseende skulle hava utlämnats till innehavaren av kontrollnummerlappen 87, denne i stället för att rätta det begångna misstaget varit nog samvetslös att behålla obligationerna. Med hänsyn till berörda omständigheter synas skäl föreligga, att kontorskrivaren Ahlberg befrias från skyldigheten att ersätta riksgäldskontoret den härigenom uppkomna förlusten, motsvarande värdet av 29 obligationer. Det må jämväl framhållas, att kontorsskrivaren Ahlberg under fullgörande av det henne lämnade uppdrag att förestå ovannämnda expedition icke åtnjutit missträkningspengar.»

Utskottet. Med hänsyn till vad fullmäktige anfört, har utskottet ej velat motsätta sig, att Ahlberg befrias från skyldigheten att gälda den uppkomna förlusten. Vid bifall härtill synes densamma böra täckas genom disponerande av förslagsanslaget till kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må medgiva, att kontorskrivaren i riksgäldskontoret Margareta Ahlberg må befrias från skyldigheten att ersätta en i samband med utbyte av premieobligationer uppkommen förlust för riksgäldskontoret å 1 450 kronor samt att till täckande av förlusten samma belopp må tagas i anspråk av förslagsanslaget till kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden.

Stockholm den 6 april 1934.

På bankoutskottets vägnar:

HARALD ÅKERBERG.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerberg, Lindgren, Lindley, Stendahl, Ström i Lidköping, Bjurström och Bodin*;

från andra kammaren: herrar *Leffler*, *Bäcklund*, *Laurén*, *Lovén*, *Ryberg*, *Wikström*, *Ahl** och *Gustavson* i Sala*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation.

av herrar *Stendahl*, *Bäcklund* och *Lovén*, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Enligt utskottets mening måste stor återhållsamhet iakttagas, då det gäller att ersätta tjänstemäns förluster, som uppkommit genom felexpediering eller felräkning. Eljest kan det befaras, att tjänstemännens uppmärksamhet och ansvarskänsla vid fullgörandet av deras åligganden slappas. Utskottet vill i detta sammanhang erinra, att sedan framställningar från bankofullmäktige om befrielse helt eller delvis för kassörer i riksbanken från betalningsskyldighet för uppkomna kassaförluster under en följd av år så gott som årligen inkommit till utskottet och på dess hemställan bifallits av riksdagen, utskottet år 1924 fann sig föranlåtet avslå en framställning i sådant syfte. Sedan dess har icke någon framställning av förevarande art inkommit från riksbanken.

Vad angår den nu föreliggande framställningen har utskottet funnit sådana särskilda omständigheter föreligga, att utskottet icke ansett sig böra ställa sig helt avvisande mot densamma. Av utredningen framgår, att *Ahlberg* vid ifrågavarande tillfälle haft att arbeta under ogynnsamma förhållanden. Därtill kommer, att, såsom fullmäktige framhållit, *Ahlberg* under fullgörande av sitt uppdrag icke åtnjutit felräkningspenningar. På grund av ovan anförda principiella betänkligheter finner utskottet sig emellertid förhindrat att tillstyrka att *Ahlberg* befrias från att ersätta hela den förlust, riksgäldskontoret åsamkats genom hennes försummelse. I likhet med vad tidigare i liknande fall beslutits, synes någon del av förlusten böra drabba *Ahlberg*. I sådant avseende föreslår utskottet — under erinran att kassören i riksgäldskontoret i regel äger årligen utbekomma 1 100 kronor i felräkningspenningar — att förlusten intill förslagsvis detta belopp ersättes av statsverket, medan återstoden eller ett belopp av 350 kronor bör täckas av *Ahlberg*. Förenämnda 1 100 kronor torde böra anvisas att utgå av förslagsanslaget till kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden.

Åberopande det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må medgiva, att kontorsskri-

varen i riksgäldskontoret Margareta Ahlberg må intill ett belopp av 1 100 kronor befrias från skyldigheten att ersätta en i samband med utbyte av premieobligationer uppkommen förlust för riksgäldskontoret å 1 450 kronor samt att såsom bidrag för täckande av förlusten må av förslagsanslaget till kontorsexpenser, inlösningsprovisioner och andra omkostnader för statsskulden tagas i anspråk ett belopp av 1 100 kronor.»
